

Ғани Мұратбаев атындағы
гимназия

**ББЖМ-ға
дайындалу
туралы
оқушыларға
арналған
нұсқаулық**

АҒЫЛШЫН ТІЛІН ҮЙРЕНУ КЕЗІНДЕ МӘТІНМЕН ЖҰМЫС

Ағылшын тіліндегі мәтінді оқу (кітаптар, мақалалар, жазбалар, т.б.) – тілді үйрену процесінің маңызды бөлігі. Басылған мәтін, ауызша сөйлеу сияқты, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлеу тәсілдерін зерттеудегі ең бай ресурс болып табылады. Сондықтан мәтінмен байыпты жұмыс істеу керек. Ағылшын тілінде оқу тек жолдарға қараудың баяу сырғуы ғана емес, мидың ауыр жұмысы болуы керек. Бұл жұмыстың нәтижесі сөйлеуде де, жазуда да берілген тілдегі өрнектерді дұрыс шығаруға кіріспе болады.

Ағылшын тілін шет тілі ретінде оқуда кез-келген мәтінді оқу орыс тілінде оқудан өзгеше. Егер орыс тілінде публицистика мен көркем мәтінді оқығанда (мен күрделі техникалық әдебиеттер туралы айтпаймын) мағынасы тез "жетсе", онда ағылшын мәтінін оқығанда аллофондар (яғни, ағылшын тілін білмейтіндердің бәрі) байыпты түрде "тырысу" керек. Көбінесе кейбір сөздердің мағынасы жоғалады, кейбір ұғымдар мүлдем таныс емес, бірақ түсінбейтін сөздер бар – мен бұл сөзді білмеймін, дейді оқырман. Мұндай кедергілер оқушының әдеттегіден ұзақ оқуы қажет болған кезде оқудың белгілі бір түрін тудырады. Ағылшын тілінде оқығанда, мұны қалай нәтижелі жасауға болатынын көрейік.

Мәтінмен жұмыс

Біріншіден, басынан бастап оқу ақыл-ой күшімен байланысты болатындай етіп өзіңізді орнатқан жөн. Диванға түсіп, кітапқа еніп, айналада болып жатқан барлық нәрселер туралы ұмытып кету мүмкін емес. Жазбалар үшін сөздік, қарындаш және дәптер немесе дәптер алу керек.

Екіншіден, сөздіктегі әрбір бейтаныс сөзді табуға күш салуды және оны дәптерге жазуды бұйыру керек. Бірақ ең бастысы-сөзді жазып қана қоймай, парақты әрі қарай сермеу, оны алдыңғы және келесі сөзбен жазу – сіз мәтіннің бір бөлігін жұлып алғандай. Айтпақшы, бұл атышулы контекст (ағылшын тілі мұғалімдерінің айтқанын есте сақтаңыз:"сөзді контексте есте сақтаңыз"?).

Үшіншіден, екі рет оқыңыз: бірінші рет бейтаныс сөздерді жинап, содан кейін олардың мағынасын білгеннен кейін оның мазмұнын түсіну үшін мәтінді қайтадан оқыңыз. Бірақ мұндай оқу үлкен пайда әкеледі: сізде дайын тілдің "бөліктері" бар.

Ескерту:

Есіңізде болсын, сіздің негізгі қаруыңыз: сөздік, қарындаш, қалам, фломастер және дәптер, сонымен қатар шыдамдылық пен табандылық.

Оқу дағдыларын дамыту және ілгерілеу қажет.

Мәтінді жылдам сканерлеу

Мәтінді сканерлеу – бұл өте пайдалы дағды. Әсіресе шектеулі уақытта үлкен көлемді оқу қажет болғанда. Мәтінді жылдам сканерлеу мүмкіндігі өмірде де, оқуда да, ағылшын емтихандарында да пайдалы

Контекст бойынша бейтаныс сөздер

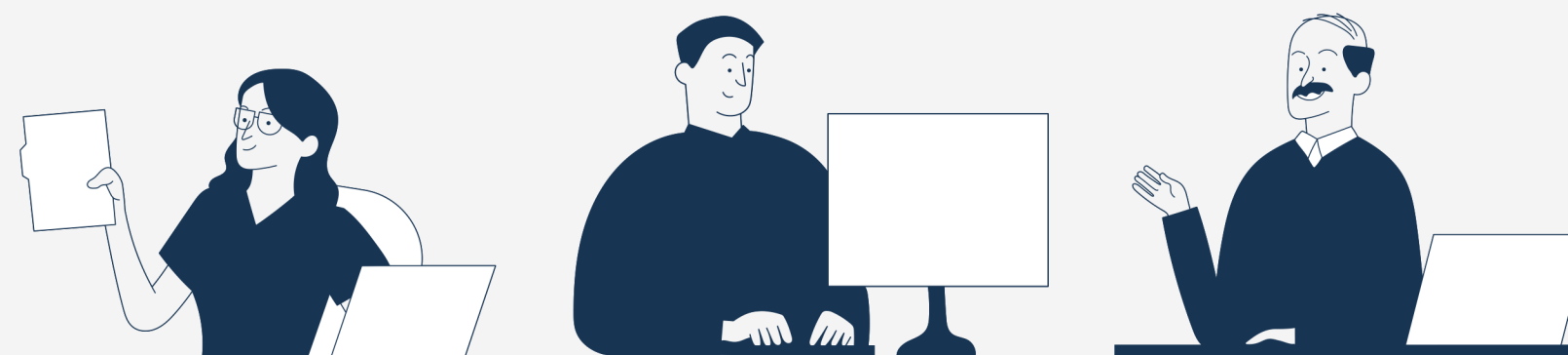
Барлық сөздерді білу мүмкін емес, бұл факт. Ал сөздік әрқашан қолында бола бермейді. Сондықтан контекст бойынша бейтаныс сөздердің мағынасын болжауды үйрену әлдеқайда пайдалы.

Мәтіндегі негізгі ой

Маңыздыны маңызды емес нәрседен ажырата білу – яғни негізгі ойларды ұсақ бөлшектерден ажырату – оқудың тағы бір маңызды стратегиясы.

Ағылшын тілі бойынша 9 сыныптарға ББЖМ-ға дайындыққа арналған ресурстар:

1. <https://www.native-english.ru/topics>
2. <https://reallanguage.club/topiki-po-anglijskomu-yazyku-s-perevodom/>
3. <https://www.study.ru/topics>
4. <https://bio-lessons.ru/modo/>
5. <https://langformula.ru/reading/>
6. <https://angliyskiyazik.ru/nujno-li-uchit-angliyskiy-tekst/>
7. https://www.situational-english.com/2009/03/blog-post_6612.html
8. <https://infourok.ru/priemy-raboty-s-tekstom-na-uroke-anglijskogo-yazyka-4379398.html>
9. https://www.situational-english.com/2009/03/blog-post_6612.html

Рақмет!

Егер сізде сұрақтар туындаса, бізге
хабарласыңыз.

